

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobkyně: **JUDr. J. M.** proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Praha 1, Národní tř. 16, zast. JUDr. Ladislavem Krymem, advokátem, se sídlem Praha 1, Národní tř. 43, o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 10. 2005, č. j. 11 Ca 81/2005 - 37,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím představenstva České advokátní komory ze dne 8. 11. 2004, sp. zn. P 223/04 (dále též „rozhodnutí žalované“), byla žalobkyně vyškrtuta ze seznamu advokátů vedeného žalovanou. V odůvodnění rozhodnutí žalovaná uvedla, že žalobkyně byla uznána vinnou ze spáchání trestného činu zpronevěry podle § 248 odst. 1, 3 písm. c) zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, a byla pravomocně odsouzena k trestu odnětí svobody v trvání 2 roků s podmíněným odkladem na 3 roky. Žalobkyně tedy byla uznána vinnou pro trestný čin, který byl spáchán v souvislosti s výkonem advokacie, jednalo se o skutek spočívající ve zpronevření svěřených peněz a jejich použití pro vlastní potřebu. Žalovaná konstatovala, že taková trestná činnost ohrožuje důvěru v řádný výkon advokacie, a jsou tudíž naplněny podmínky uvedené v § 8 odst. 1 písm. c) zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů.

Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu, v níž namítala, že se žalovaná nezabývala její činností jako advokáta od události v únoru 2001, za kterou byla odsouzena, do listopadu 2004, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. V uvedené době žalobkyně

neporušila žádnou svou povinnost advokáta, ani občana, čímž podle svého názoru dostatečně osvědčila, že činnost advokáta vykonává řádně. Žalobkyně zmínila kvalitu své práce v tomto období a podotkla, že klienti vůči ní měli a mají důvěru. Závěr žalované, že by žalobkyně mohla ohrozit důvěru ve výkon advokacie, není opřen o žádný konkrétní důkaz, že k tomu ze strany žalobkyně od února 2001 do listopadu 2004 došlo. Žalovaná pouze citovala ustanovení § 8 odst. 1 písm. c) zákona o advokacii, které doplnila o subjektivní názor členů představenstva. V rozhodnutí žalované tak není odůvodněno, na základě jakých důkazů žalovaná dospěla k závěru, že trestná činnost žalobkyně ohrožuje důvěru v řádný výkon advokacie. Žalobkyně dále poukázala na skutečnost, že v předmětné trestní věci podala dovolání, a zdůraznila vady trestního řízení. Konstatovala, že jí soud neuložil zákaz činnosti, a v rozhodnutí žalované spatřovala další trest za stejný trestný čin. Žalobkyně k tomu připomněla zákaz dvojího uložení trestu za jeden skutek. Žalobkyně navrhla, aby Městský soud v Praze napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 13. 10. 2005, č. j. 11 Ca 81/2005 - 37, zrušil rozhodnutí představenstva České advokátní komory ze dne 8. 11. 2004, sp. zn. P 223/04, vrátil věc žalované k dalšímu řízení a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku uvedl, že ve věci je nesporné, že žalobkyně byla pravomocně odsouzena za úmyslný trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem advokacie k podmíněnému trestu odnětí svobody. Pro závěr o vyškrtnutí žalobkyně ze seznamu advokátů bylo proto třeba dospět k tomu, že trestná činnost žalobkyně ohrožuje důvěru v řádný výkon advokacie. Napadené rozhodnutí v tomto směru neobsahuje řádné odůvodnění, neboť žalovaná pouze uvedla skutkovou podstatu trestného činu zpronevěry a již neuvedla, proč vzhledem ke konkrétním okolnostem věci je důvěra v řádný výkon advokacie ohrožena. Pokud je totiž advokát odsouzen k mírnějšímu než nepodmíněnému trestu odnětí svobody, vyžaduje zákon splnění další podmínky, a proto nelze bez podrobného odůvodnění uzavřít, že jen s odkazem na skutkovou podstatu trestného činu spáchaného v souvislosti s výkonem advokacie je rovněž splněna podmínka, že tato trestná činnost ohrožuje důvěru v řádný výkon advokacie. Městský soud v Praze dále uvedl, že vyškrtnutím žalobkyně ze seznamu advokátů nedošlo k nepřipustnému dvojímu trestu za jedno jednání, protože vyškrtnutí ze seznamu advokátů nemá povahu trestněprávní sankce, ale jde o opatření stavovské organizace. Městský soud v Praze napadené rozhodnutí žalované pro nedostatek důvodů zrušil podle § 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Proti tomuto rozsudku podala žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) včas kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatelka namítala, že podmínka pravomocného odsouzení pro úmyslný trestný čin, stanovená v § 8 odst. 1 písm. c) zákona o advokacii, může být naplněna řadou trestných činů, přičemž u trestných činů spáchaných v souvislosti s výkonem advokacie, musí být advokát odsouzen k jinému než nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Stanovením druhé podmínky, že tato trestná činnost ohrožuje důvěru v řádný výkon advokacie, zákonodárce vyjádřil skutečnost, že pouze některá trestná činnost ohrožuje důvěru v řádný výkon advokacie. Výraz „tato trestná činnost“ podle stěžovatelky označuje typovou trestnou činnost, nikoliv konkrétní činnost konkrétního advokáta. Akceptace názoru soudu by podle stěžovatelky znamenala, že skutek spočívající ve zpronevěření svěřených peněz a jejich použití pro vlastní potřebu sám neznamena žádná ohrožení důvěry v řádný výkon advokacie. Stěžovatelka zdůraznila, že se nejedná o ztrátu důvěry, ale o ohrožení důvěry, a nejde o řádný výkon advokacie konkrétním advokátem,

ale celým stavem. Stěžovatelka navrhl, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc byla vrácena Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Žalobkyně ve svém vyjádření ke kasační stížnosti poukázala na vyjádření stěžovatelky, že vyškrtnutí ze seznamu advokátů je závažné rozhodnutí, posuzuje se zcela individuálně a detailně a k tomuto kroku se přistupuje jen po bedlivém posouzení konkrétní činnosti advokáta. Žalobkyně připomněla, že jí žalovaná neoznámila, k jakému datu byla vyškrtuta. Žalobkyně navrhl kasační stížnost zamítnout.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Z textu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatelka podala z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku neshledal. Kasační stížnost proto není důvodná.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žalobkyně byla rozsudkem Okresního soudu v Pardubicích ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 T 138/2003 - 222, uznána vinnou ze spáchání trestného činu zpronevěry podle § 248 odst. 1, 3 písm. c) trestního zákona a byla odsouzena k trestu odnětí svobody v trvání dvou let s podmíněným odkladem na tři roky. Odvolání žalobkyně proti tomuto rozsudku Krajský soud v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích usnesením ze dne 27. 7. 2004, č. j. 13 To 201/2004 - 256, zamítl. Představenstvo žalované na své 27. schůzi konané dne 8. - 9. 11. 2004 po vyslechnutí žalobkyně rozhodlo o jejím vyškrtnutí ze seznamu advokátů vedeného žalovanou.

Nejvyšší správní soud, podobně jako Městský soud v Praze, vycházel z uvedeného skutkového základu, který považoval za nesporný, neboť stěžovatelka namítala pouze nesprávné právní posouzení věci způsobené nesprávnou interpretací ustanovení zákona o advokacii.

Podle § 8 odst. 1 písm. b) zákona o advokacii ze seznamu advokátů vyškrtne Komora toho, kdo byl pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody za úmyslný trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem advokacie.

Podle § 8 odst. 1 písm. c) zákona o advokacii ze seznamu advokátů vyškrtne Komora toho, kdo byl pravomocně odsouzen za jiný úmyslný trestný čin, než je uveden v písmenu b), nebo kdo byl za trestný čin uvedený v písmenu b) odsouzen k jinému trestu než nepodmíněnému trestu odnětí svobody, pokud tato trestná činnost ohrožuje důvěru v řádný výkon advokacie.

Z citovaných ustanovení je patrné, že v případě pravomocného odsouzení advokáta za úmyslný trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem advokacie mohou nastat následující

dvě situace. Pokud byl advokát odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, tato skutečnost postačuje jako důvod pro jeho vyškrtnutí ze seznamu advokátů.

V případě, že byl advokát pravomocně odsouzen za úmyslný trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem advokacie k jinému než nepodmíněnému trestu, je dalším předpokladem pro jeho vyškrtnutí ze seznamu advokátů skutečnost, že tato trestná činnost ohrožuje důvěru v řádný výkon advokacie. Aby mohla stěžovatelka advokáta vyškrtnout, musí být současně splněny obě uvedené podmínky.

Nejvyšší správní soud přisvědčuje tvrzení stěžovatelky, že slovní spojení „důvěra v řádný výkon advokacie“ nepředstavuje důvěru ve výkon advokacie advokátem, který spáchal trestný čin, ale důvěru ve výkon advokacie obecně, tj. celým stavem. Uvedené slovní spojení se tak svým obsahem blíží jakési ochraně dobré pověsti členů advokátní komory, resp. profesního stavu. Nelze totiž odhlédnout od toho, že trestný čin spáchaný jedním advokátem může u řady klientů jiných advokátů vyvolat obavu, že se podobného činu může dopustit i jejich zástupce. Uvedené tvrzení stěžovatelky však nijak nezpochybňuje závěry Městského soudu v Praze vyslovené v napadeném rozsudku.

Stěžovatelka zejména namítala nesprávnou interpretaci slovního spojení „tato trestná činnost“, které podle stěžovatelky označuje určitý typ trestné činnosti, nikoliv trestnou činnost konkrétního advokáta. Tato námitka není důvodná.

Odlišnost citovaných ustanovení zákona o advokacii spočívá v tom, že pokud soud v trestním řízení shledá čin spáchaný advokátem v souvislosti s výkonem advokacie za natolik závažný, aby advokátovi uložil nepodmíněný trest odnětí svobody, nemusí stěžovatelka znovu posuzovat závažnost tohoto trestného činu a zkoumá pouze jeho souvislost s výkonem advokacie. Pokud soud v trestním řízení dospěje k závěru, že trestný čin advokáta není tak závažný, aby vyžadoval uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody, a uloží jiný trest, musí žalovaná zkoumat naplnění další podmínky - závažnost trestného činu z hlediska možnosti ohrožení důvěry v řádný výkon advokacie. I zde se ovšem logicky musí jednat o individuální posouzení konkrétního trestného činu, neboť závažnost či nebezpečnost určité skutkové podstaty z hlediska potenciálního ohrožení důvěry ve výkon advokacie nelze bez znalosti konkrétních okolností případu posoudit.

K uvedenému závěru vede rovněž výklad citovaných ustanovení zákona o advokacii, kdy ztotožnění ohrožení důvěry v řádný výkon advokacie se skutkovou podstatou určitého trestného činu by stíralo zákonem o advokacii stanovený rozdíl mezi uloženým nepodmíněným trestem odnětí svobody a jinými tresty, neboť spáchání trestného činu v souvislosti s výkonem advokacie (např. zpronevěra) by bylo automaticky považováno za ohrožení důvěry v řádný výkon advokacie a vedlo by k vyškrtnutí ze seznamu advokátů. Podmínka ohrožení důvěry podle § 8 odst. 1 písm. c) zákona o advokacii by tak v případě trestných činů spáchaných v souvislosti s výkonem advokacie byla presumována, což by vedlo k popření smyslu této podmínky. Smysl by ztratilo rovněž rozlišování, k jakému trestu byl advokát za spáchání trestného činu v souvislosti s výkonem advokacie odsouzen, a ustanovení § 8 odst. 1 písm. b) by se tak stalo obsoletním.

Nejvyšší správní soud proto přisvědčuje závěrům Městského soudu v Praze a uzavírá, že pro vyškrtnutí advokáta ze seznamu advokátů vedeného Českou advokátní komorou z důvodu podle § 8 odst. 1 písm. c) zákona o advokacii musí být ohrožení důvěry v řádný výkon advokacie vyvoláno konkrétní trestnou činností tohoto advokáta, za kterou byl

pravomocně odsouzen. Splnění této podmínky musí být v rozhodnutí o vyškrtnutí ze seznamu advokátů řádně odůvodněno.

Rovněž námitku stěžovatelky, že uvedený výklad by znamenal, že skutek spočívající ve zpronevření svěřených peněz a jejich použití pro vlastní potřebu sám neznamená žádné ohrožení důvěry v řádný výkon advokacie, shledal Nejvyšší správní soud nedůvodnou. S ohledem na výše uvedené musí stěžovatelka vždy posuzovat konkrétní okolnosti případu a může přitom dospět k závěru, že zpronevření svěřených peněz a jejich použití pro vlastní potřebu v určitém případě znamená ohrožení důvěry v řádný výkon advokacie.

Vzhledem k závažnosti rozhodnutí o vyškrtnutí ze seznamu advokátů pro další profesní život i osobní život vyškrtnuté osoby, která tak přichází o zdroj příjmů a může se dostat i do finančních problémů, je nutno klást důraz na řádné zjištění skutečného stavu věci, tj. individuální a detailní posouzení činnosti advokáta a jejích důsledků, a také na přesvědčivost a podrobnost odůvodnění takového rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že v rozhodnutí Městského soudu v Praze nezjistil namítaná pochybení, kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nebyl prokázán, a proto Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona. Protože žalobkyně žádné náklady neuplatňovala a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady jí vzniklé ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť stěžovatelka s podanou kasační stížností úspěch neměla.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. února 2007

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu